

12 ΑΤΡ. 2017

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

**Αθήνα, 11 Απριλίου 2017
Αριθ. Πρωτ.:113**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ: Σχετικά με το επίδομα τοκετού στην Τράπεζα Πειραιώς.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 2916/26-1-2017 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση του παραπάνω σχετικού που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές, κ. Χ. Κατσώτη, Σ. Βαρδαλή, Λ. Κανέλλη, Γ. Λαμπρούλη, Δ. Μανωλάκου και Μ. Συντυχάκη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Στο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Ανατολικού Τομέα Αθηνών της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων του Σ.ΕΠ.Ε. στις 10-01-2017, διενεργήθηκε εργατική διαφορά με την εργοδότη «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΕ», μετά από αίτηση ενός εργαζόμενου και της πρωτοβάθμιας κλαδικής συνδικαλιστικής οργάνωσης «Σωματείο Εργαζομένων Χρηματοπιστωτικών & συναφών Επιχειρήσεων Ν. Αττικής».

Η Επιθεωρήτρια Εργασιακών Σχέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23B του Ν 4144/2013, αφού έλαβε υπόψη τους εκατέρωθεν ισχυρισμούς και δηλώσεις που διατυπώθηκαν στη συζήτηση της εργατικής διαφοράς και περιέχονται στα υπομνήματα καθώς και τα προσκομισθέντα έγγραφα που προσκομίστηκαν, σχημάτισε την παρακάτω άποψη:

«Οι δύο αιτούντες, ήτοι ο εργαζόμενος και δικαιούχος του επιδόματος, ως και το Σωματείο εργαζομένων Χρηματοπιστωτικών & Συναφών Επιχειρήσεων, εκπροσωπώντας τα μέλη - εργαζόμενους στην Τράπεζα και δικαιούχους του επιδόματος θέτουν ζήτημα παραβίασης της παραγράφου 4 της κλαδικής ΣΣΕ του 1984 ΟΤΟΕ, προβάλλοντας ότι η Τράπεζα συμψηφίζει παρأنόμως το οφειλόμενο από τη ΣΣΕ και ΔΑ επίδομα τοκετού με ποσό δαπάνες που καταβάλει ο ΕΟΠΥΥ απευθείας στα μαιευτήρια για μαιευτική περίθαλψη των ασφαλισμένων, με αποτέλεσμα οι δικαιούχοι εργαζόμενοι να μην λαμβάνουν ακέραιο το οφειλόμενο

επίδομα τοκετού. Τονίζει, μάλιστα, ότι η εν λόγω παροχή του ΕΟΠΥΥ έχει χαρακτήρα εξόδων νοσηλείας βάσει κανονισμού παροχών του ΕΟΠΥΥ και εφόσον καταβάλλεται σε τρίτο, (μαιευτήριο) και όχι στον ασφαλισμένο δεν υπόκειται σε συμψηφισμό ως μη ομοειδής. (σχ. ερμηνεία της Γεν. Γραμματείας Ισότητας)

Η Τράπεζα αρνείται την παραβίαση της ΣΣΕ προβάλλοντας ότι:

1. Η δαπάνη μαιευτικής περίθαλψης που καταβάλει ο ασφαλιστικός φορέας του εργαζόμενου, εν προκειμένω ο ΕΟΠΥΥ, καταβάλλεται εξαιτίας του τοκετού και καλύπτει τις δαπάνες νοσηλείας, την παροχή φαρμάκων και τη διενέργεια εξετάσεων, σύμφωνα με το Κανονισμό Παροχών του ΕΟΠΥΥ, απευθείας στο συμβεβλημένο Νοσοκομείο ή ιδιωτικό θεραπευτήριο.
2. Αποτελεί ποσό που καταβάλλεται από το Ταμείο Ασφάλισης προς όφελος του εργαζομένου με αιτία τον τοκετό και ως εκ τούτου ισχυρίζεται ότι υπόκειται σε συμψηφισμό με το επίδομα τοκετού, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη της ΣΣΕ .
3. Προς επίρρωση της ως άνω ερμηνείας της η Τράπεζα επικαλείται :

α) διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας, όπως το άρθρο 31 παρ 7 του ΑΝ 1846/1951 (όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της από την παρ. 10 του άρθρου 5 του Ν 825/1978) που σύμφωνα με αυτές η παροχή του ΙΚΑ προέβλεπε την παροχή επιδόματος τοκετού εναλλακτικά της παροχής μαιευτικής περίθαλψης και

β) την ερμηνευτική υπ' αριθμ. Γ32/1289/25-11-2011 Εγκύκλιο του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στην οποία διευκρινίζεται ότι μετά την ημερομηνία εφαρμογής στα Νοσοκομεία του Κλειστού Ενοποιημένου Νοσηλίου (ΚΕΝ), το βοήθημα τοκετού που δινόταν απευθείας στους ασφαλισμένους αντί μαιευτικής περίθαλψης δεν θα αποδίδεται πλέον στους δικαιούχους, δεδομένου ότι από την ως άνω ημερομηνία η μαιευτική περίθαλψη καλύπτεται πλήρως από το τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χωρίς καμία επιβάρυνση του ασφαλισμένου και τα Νοσοκομεία χρεώνουν απευθείας τη δαπάνη στο ΙΚΑ.

Σχετικά με την ερμηνεία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας υπογραμμίζει ότι τούτη στηρίχθηκε σε παράφραση του περιεχομένου της διάταξης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και έχοντας υπόψη :

- α)** Τα οριζόμενα στη διάταξη 4 της κλαδικής ΣΣΕ ΟΤΟΕ Τραπεζών 1984 (ΦΕΚ Β 356/1984) : «Το επίδομα τοκετού χορηγείται από τις Τράπεζες με την προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως. Το ύψος του επιδόματος καθορίζεται σε δρχ. 80.000. Στο ποσό αυτό συμψηφίζεται κάθε ποσό που καταβάλλεται για την ίδια αιτία από ασφαλιστικά ταμεία Τραπεζών – Δημοσίου Ι.Κ.Α. κ.λπ. ή από άλλα προγράμματα ασφάλισης»
- β)** Το θεσμικό πλαίσιο των διατάξεων του Ν 1876/1990 σχετικά με τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις

γ) Το Ν. 3996/2011 για τις διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση διαπίστωσης παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας,

δ) Την ως άνω Γ32/1289/25-11-2011 ερμηνευτική εγκύκλιο του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σύμφωνα με την οποία το βοήθημα τοκετού καταβαλλόταν από τον ασφαλιστικό φορέα αντί μαιευτικής περίθαλψης στο δικαιούχο, και πλέον αποδίδεται στα Νοσοκομεία ως Κλειστό Ενοποιημένο Νοσήλειο,

ε) Το με αριθμ πρωτ 6193/305/17-02-2015 έγγραφο - της η καθ ύλην αρμόδιας Δ/νσης Αμοιβής του Υπουργείου μας - επί θέματος ερμηνείας και εφαρμογής όρου ΣΣΕ ότι «βάσει του Ν 1876/90, οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι ελεύθερες και κατά συνέπεια η Υπηρεσία του ΣΕΠΕ ούτε παρεμβαίνει στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων και υπογραφής, αλλά ούτε και της παρέχει ο νόμος την αρμοδιότητα ερμηνείας των όρων των ΣΣΕ. Σε περίπτωση που προκύπτει διχογνωμία, όσον αφορά στην ερμηνεία των συμφωνημένων όρων οι συμβαλλόμενοι μπορούν να επαναδιατυπώσουν και να συγκεκριμενοποιήσουν τη βούλησή τους σε τροποποιητικό ή επόμενο κείμενο ΣΣΕ (άρθρο 2, Ν 1876/1990), η να προσφύγουν στα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια».

Κατόπιν των παραπάνω, καθίσταται σαφές ότι οι σχετικές επικαλούμενες ερμηνευτικές εγκύκλιοι του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι είναι επιτρεπτός ο συμψηφισμός της παροχής του ΕΟΠΥΥ με το οφειλόμενο επίδομα τοκετού της ΣΣΕ, εφόσον το καταργηθέν και συμψηφιζόμενο βοήθημα του ΙΚΑ χορηγείτο στο παρελθόν αντί μαιευτικής περίθαλψης και το αντικατασταθέν ΚΕΝ χορηγείται στα νοσοκομεία υπέρ των ασφαλισμένων.

Από την άλλη, η Γενική Γραμματεία Ισότητας, αν και πράγματι δεν λαμβάνει υπόψη την ακριβή διατύπωση της διάταξης, τοποθετείται αντίθετα υπογραμμίζοντας τον επιδοματικό χαρακτήρα της παροχής.

Οι διιστάμενες ερμηνευτικές προσεγγίσεις του θέματος και μάλιστα από επίσημους φορείς της Διοίκησης όπως η Γενική Γραμματεία Ισότητας, και η Διοίκηση του τ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καταδεικνύουν ότι οι τελευταίες αλλαγές στην ασφαλιστική νομοθεσία, με τη θέσπιση και εφαρμογή του Κοινού ενοποιημένου Νοσηλίου στα μαιευτήρια έχουν γεννήσει το συγκεκριμένο υπαρκτό ερμηνευτικό ζήτημα και η διάταξη της ΣΣΕ χρήζει αναδιατύπωσης για να διευκρινιστεί το αληθές νόημά της.

Δεδομένου ότι οι Υπηρεσίες του Υπ. Εργασίας και του ΣΕΠΕ στερούνται, ως προελέχθη, δικαιώματος ερμηνείας ΣΣΕ, εναπόκειται στους κοινωνικούς εταίρους να επαναδιατυπώσουν τη σχετική διάταξη και να συγκεκριμενοποιήσουν την βούλησή τους, ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον αντίθετες ερμηνείες της εν λόγω διάταξης ΣΣΕ. Τελικά, η λύση θα δοθεί από τα δικαστήρια που είναι αποκλειστικά αρμόδια να αποφανθούν για την ερμηνεία του επίμαχου όρου ΣΣΕ.

Τέλος, ως προς το θέμα της εφαρμογής του Ν. 3896/2010 αν και το αντικείμενο της εργατικής διαφοράς δεν έχει ως βάση την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης λόγω

φύλου, έχει ήδη κοινοποιηθεί από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Ανατολικού Τομέα Αθηνών το σχετικό Πρακτικό στο Συνήγορο του Πολίτη, για τυχόν ενέργειές του».

Β. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1876/1990 (ΦΕΚ 27/τ.Α'/8.3.1990) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) και οι όμοιας έκτασης Αποφάσεις Διαιτησίας (Δ.Α.) του άρθρου 16 του ίδιου νόμου, δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλομένων ή των εν διενέξει αντίστοιχα συνδικαλιστικών οργανώσεων του κλάδου ή του επαγγέλματος εντός του τοπικού, επαγγελματικού και χρονικού πεδίου τους εκτός αν κηρυχθούν γενικώς υποχρεωτικές (με τις προϋποθέσεις που ο ανωτέρω νόμος ορίζει) με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Υπενθυμίζεται ότι ο θεσμός της επέκτασης έχει ανασταλεί (§6 άρθρου 37 Ν.4024/2011).

Η τελευταία κατά τα ανωτέρω ισχύουσα συλλογική ρύθμιση εργασίας για τον κλάδο των Τραπεζών είναι η από 16.3.2016 Σ.Σ.Ε. (Π.Κ. 3/17.3.2016), η οποία στο άρθρο 10 ορίζει ως περίοδο ισχύος της το διάστημα από 1.1.2016 έως 31.12.2018.

Η εν λόγω Σ.Σ.Ε. με το άρθρο 9 διατηρεί την ισχύ διατάξεων προηγούμενων Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και Διαιτητικών Αποφάσεων, εφόσον δεν τροποποιούνται ρητά με τις διατάξεις της τελευταίας.

Μεταξύ των διατηρούμενων διατάξεων είναι και το άρθρο 4 της από 7.5.1984 Σ.Σ.Ε., το οποίο ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 4

Επίδομα τοκετού

Το επίδομα τοκετού χορηγείται από τις Τράπεζες, με την προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως. Το ύψος του επιδόματος καθορίζεται σε δρχ. 80.000. Στο ποσό αυτό συμψηφίζεται κάθε ποσό που καταβάλλεται για την ίδια αιτία από ασφαλιστικά Ταμεία Τραπεζών – Δημοσίου – ΙΚΑ κλπ. ή από άλλα προγράμματα ασφάλισης».

Τα κείμενα των μεταγενέστερων συλλογικών ρυθμίσεων εργασίας τροποποίησαν το παραπάνω άρθρο ως προς το ύψος του χορηγούμενου επιδόματος και όχι ως προς τις προϋποθέσεις χορήγησής του.

Τέλος, σας υπενθυμίζουμε ότι κατά την αντίληψη του ν.1876/1990 οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι ελεύθερες. Κατά συνέπεια, δεν παρέχεται από το νόμο στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μας η αρμοδιότητα ερμηνείας των όρων των Σ.Σ.Ε. και τούτο διότι, σε διαφορετική περίπτωση θα παραβιαζόταν η έννοια της συλλογικής αυτονομίας.

Σε περίπτωση που προκύπτει διχογνωμία όσον αφορά την ερμηνεία των συμφωνημένων όρων, οι συμβαλλόμενοι δύνανται να επαναδιατυπώσουν και να συγκεκριμενοποιήσουν τη βούλησή τους σε επόμενο ερμηνευτικό ή τροποποιητικό κείμενο Σ.Σ.Ε. (άρθρο 2 παρ. 5 ν. 1876/1990) ή να προσφύγουν στα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια, τα οποία δικαιούνται να δώσουν την προσήκουσα ερμηνεία, σύμφωνα με τους παραδεκτούς κανόνες της επιστήμης,

αναζητώντας την πραγματική βούληση των συμβληθέντων μερών, που μπορεί να προκύπτει και από τα πρακτικά των διαπραγματεύσεων ή από το σκοπό του ερμηνευόμενου κανονιστικού όρου, και σε περίπτωση αμφιβολιών οφείλουν να δεχθούν την επιεικέστερη για τους εργαζόμενους ερμηνεία, σύμφωνα με τις γενικές αρχές που διέπουν το εργατικό δίκαιο.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ε.ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ